

Ú V O D

Publikace obsahuje definitivní výsledky o nákladech práce v České republice za rok 2021 v třídění podle odvětví (CZ-NACE), krajů a velikosti vykazujících jednotek. Tato data jsou revidovaná a nejsou tak shodná s daty v roční publikaci Úplné náklady práce.

Vykazujícími jednotkami byly ekonomické subjekty podnikatelské sféry zapsané do obchodního rejstříku, jsou zahrnuty i údaje za fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku bez ohledu na počet zaměstnanců, a ekonomické subjekty nepodnikatelské sféry, včetně rezortu Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra (tj. údaje za aparáty ministerstev a útvarů bez právní subjektivity, v nichž jsou zaměstnání jak civilní zaměstnanci, tak vojáci z povolání a příslušníci Policie ČR). Šetření zahrnovalo všechna odvětví národního hospodářství a všechny velikostní skupiny ekonomických subjektů. U jednotek do 250 zaměstnanců bylo šetření výběrové a u jednotek s 250 a více zaměstnanci bylo šetření plošné. Výsledky získané ze statistického souboru byly dopočteny na plný počet jednotek základního souboru z registru ekonomických subjektů ČSÚ v rámci odvětví a velikostní skupiny. Samotné šetření úplných nákladů práce (výkaz ÚNP 4-01) bylo doplněno jinými ročními statistickými šetřeními týkajícími se počtu zaměstnanců a mezd. Tím došlo k podstatnému zpřesnění úrovní těchto základních ukazatelů.

Z metodického hlediska se náklady práce člení na:

Přímé náklady

- *mzdy a platy* za vykonanou práci, včetně naturální mzdy započtené do výdělku;
- *náhrady mzdy* za neodpracovanou dobu, tj. náhrady za dovolenou, placené svátky, za překážky na straně zaměstnance i zaměstnavatele;

Nepřímé náklady

- *sociální požitky*, tj. příspěvky na stravování a bydlení, příspěvky do sociálních fondů a odborové organizací, služební vozy sloužící také k soukromým účelům, výrobky firmy poskytované zaměstnancům se slevou ap.;
- *sociální náklady a výdaje*, tj. platby zákonného pojistného, nadstandardní programy sociálního zabezpečení, vyrovnání za nemoc placené zaměstnavatelem, odstupné ap.;
- *personální náklady*, tj. náklady na nábor zaměstnanců, výchovu učňů, na školení zaměstnanců pro povolání, na pracovní oděv a ostatní náklady;
- *daně* a sankce související se zaměstnáváním lidí a přijaté *dotace na pracovní sílu*.

Úplné náklady práce jsou vyjádřeny v přepočtu na skutečně odpracovanou hodinu (včetně přesčasů) nebo na jednoho zaměstnance za měsíc, případně za rok. Pro účely výpočtu se v ČR používá průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané podle délky pracovního úvazku v závislosti na stanovené týdenní pracovní době u zaměstnavatele.

Do odvětví jsou data tříděna podle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE (národní verze mezinárodní klasifikace NACE, rev. 2), platné od 1. 1. 2008, a to podle převažující činnosti vykazujícího ekonomického subjektu. Územní třídění je provedeno podle kraje (úroveň NUTS3, klasifikace CZ-NUTS), v němž je sídlo vykazujícího subjektu (tzv. podniková metoda). V praxi to znamená, že i když má ekonomický subjekt nižší organizační složky (závody, provozovny apod.) dislokované v jiném kraji, je celý zařazen do kraje, v němž sídlí jeho ústředí. Toto hledisko je třeba vzít v úvahu při interpretaci a analýze územně tříděných údajů v této publikaci.

Vzhledem k tomu, že výpočtové údaje jsou nejprve vypočteny a následně zaokrouhleny, stává se, že v některých případech součty nesouhlasí.

Výše průměrné měsíční mzdy v jednotlivých letech v této publikaci není totožná s již dříve publikovanou průměrnou mzdou z krátkodobých zjišťování ČSÚ, protože soubor ekonomických

subjektů, zařazených do ročních zjišťování, se liší od krátkodobých statistických zjišťování o mzdách v několika aspektech, zejména v rozsahu výběrového souboru a ve velikosti zpravodajských jednotek.

Symbol (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Symbol (i.d.) na místě čísla značí, že údaj z důvodu ochrany důvěrných dat nemůže být uveden.

V tabulkách tříděných podle velikosti zpravodajské jednotky jsou v řádku "CELKEM" zahrnuty údaje i za ty jednotky, které podle Registru ekonomických subjektů patří do kategorie "bez zaměstnanců", ale u nichž byly na základě administrativních zdrojů náklady na pracovní sílu odhadnuty.

Mgr. Dalibor Holý
ředitel odboru statistiky
trhu práce a rovných příležitosti